DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya ƒ 15.—
Idem franco per post. „ 17.—
Voor den eersten halven jaargang voor „ „ 7.50
Idem franco per post. „ 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 7 SEPTEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 72. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 2den *September* 1857, N°. 70.

Bij Koninklijk besluit van den 16den Junij no. 89, is aan den, op zijn verzoek, eervol ontslagen kapitein der Bataviasche schutterij W. van Ommeren, vergunning verleend tot het blijven dragen van den uniform en de onderscheidingsteekenen, verbonden aan den laatstelijk door hem bekleeden rang bij de gemelde schutterij.

Bij Koninklijk besluit van den 29sten Junij 1857 no. 52, is bepaald, dat bij afzonderlijke dagorder, zoo in Nederland als in Oost-Indie, eervol zal worden vermeld, de officier van gezondheid der tweede klasse van de Nederlandsche marine M. J. P. van Prooijen, ter zake van de door hem aan boord van het stoomschip *Amsterdam*, gedurende de Lampongsche expeditie in het jaar 1856, bewezene diensten.

Civiel Departement.

ERKEND EN TOEGELATEN:

Krachtens Koninklijk besluit van den 11den Mei 1857 no. 41, de heer H. C. Wilmans, als consul-generaal der Vrije en Hanzeestad Hamburg te Batavia.

BENOEMD:

Tot havenmeester te Padang (Sumatra's Westkust), de kommissaris van het loodsweezen, toegevoegd aan den waarnemenden havenmeester te Soerabaya, J. Tack Daansen.

Tot aspirant-ingenieurs bij 's lands burgerlijke openbare werken:
de opzigter der eerste klasse G. Th. Walter; met bepaling, dat hij verloopig zal dienst doen als adjunct bij de directie;
F. J. Brevet, tijdelijk werkzaam gesteld bij de werken te Batavia; met bepaling dat hij werkzaam zal blijven ter hoofdplaats Batavia.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den onderkommies der eerste klasse bij de recherche te Batavia A. H. Beijer.

Militair Departement

ONTSLAGEN:

Op hun verzoek, eervol uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de majoor der genie D. J. Uhlenbeck en de kapitein der infanterie W. A. Doerrleben.

BIJ DE GENEESKUNDIGE DIENST.

ONTSLAGEN:

Uit Z. M. militaire dienst, de apotheker der derde klasse A. E. de Brieder.

BEVORDERD:

Tot officier van gezondheid der tweede klasse, de officier van gezondheid der derde klasse J. L. de Jeeger.

GEPLAATST:

Bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der derde klasse K. G. Bakker thans tijdelijk te Batavia.

Bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de apotheker der derde klasse F. J. H. Hirschman, thans ter beschikking te Batavia.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den officier van gezondheid der eerste klasse C. A. Bensen.

Marine-Departement.

BENOEMD:

Tot gezagvoerder van de stoomboot *Bennett*, de gewezen tweede stuurman bij de Nederlandsche marine H. F. Benoster.

(*Voor het land.*) De Resident van Soerabaya maakt bij deze bekend dat op Dingsdag den 22sten September eerstkomende, des voormiddags ten 10 ure ten zijne bureele eene publieke uitbesteding zal worden gehouden voor den overvoer van Banjermassing.

Naar Makasser van 1500 ton steenkolen.
„ Amboina „ 300 „ „
„ Ternate „ 200 „ „
„ Kema „ 700 „ „

en zulks op de voorwaarden vermeld in de advertentie van den Directeur der Producten en Civiele magazijnen dato 26 Augustus jl. geinsereerd in de *Javasche Courant* van den 29sten daaraanvolgende No. 69.

Gegadigden worden verzocht hunne inschrijvings billetten, voor of uiterlijk op den dag der uitbesteding in te dienen en daarbij in persoon dan wel bij gemagtigden tegenwoordig te zijn.

Bij afwezigheid komen hunne billetten ook in aanmerking mits de inschrijving perceelsgewijze en volgens de voorwaarden gedaan zij.

SOERABAYA, 4 *September* 1857.

De Resident voornoemd.
Bij afwezigheid
De Assistent Resident,
J. J. MODDERMAN.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 8sten September.

Voor de pakhuizen van de factorij der N. H. M. op de Kalimaas.

Op Woensdag den 9den September.

Voor de toko van den heer H. R. Martens in de werfstraat.

Op Donderdag den 10den September.

Voor de woning van den Chin. Tan Tehe op de Pasar besaar.

ADVERTENTIEN.

DE OORLOG IN DE KRIM.

Op last van den Keizer der Franschen is in den *Moniteur* openbaar gemaakt een rapport van het ministerie van oorlog dat wij hier, als een belangrijk overzigt over de enorme kosten en behoeften eens oorlogs zakelijk laten volgen.

PERSONEEL.

Frankrijk zond naar de Krim, ter deelname aan den russischen oorlog, 309,268 soldaten en 41,974 paarden; waarvan omstreeks vijf zesde direct van Frankrijk en een zesde van Algiers werden uitgezonden. Van deze 309,268 man zijn omstreeks 70,000 man niet van uit de Krim te ruggekeerd. Op den oogenblik dat de vrede te Parijs werd geteekend bevonden zich nog 146,000 fransche soldaten op russisch grondgebied.

Van de bijna 42,000 paarden hebben de franschen betrekkelijk slechts weinigen verloren. De meesten werden na het eindigen van den oorlog aan het Turksche gouvernement verkocht en omtrent 9,000 werden naar Frankrijk teruggevoerd.

Ten einde zulk eene groote legermagt voor krijgsverrigtingen op vreemd grondgebied te kunnen bijeenbrengen, zonder het land zelve te zeer te ontblooten, werden eenige nieuwe regimenten aangeworven en eene menigte anderen vergroot, door toevoeging van eskadrons kavallerie en bataillons infanterie.

Daar bijna het geheele personeel voor het leger te Marseille werd ingescheept hebben de spoorwegen, rivierstoombooten, en telegrafen er niet weinig toe bijgedragen om de troepen naar de afscheepsplaats te vervoeren met eene snelheid die vroeger fabelachtig zou hebben geschenen. Deze opmerking is evenzeer van toepassing op Engeland; doch niet op Rusland dat tusschen de breede lijnen van Moscou en de Krim, geen enkele voet spoorweg heeft. De aldus zich van alle deelen van Frankrijk verzamelende troepen sloegen hun kamp tijdelijk op buiten de stad, terwijl verschillende commissiën, zamengesteld uit officieren van alle wapens, de transportschepen naauwkeurig onderzochten, bepaalden hoeveel paarden, manschappen, of krijgsbehoeften elk schip behoorlijk kon bergen, en voor de gezondheid van de te overbrengen troepen gedurende de reis, de noodige maatregelen namen.

Alle gekwetste of zieke manschappen die gedurende den oorlog naar Marseille werden teruggezonden, werden dadelijk opgenomen in een daartoe ingerigt locaal het *débarquement* genaamd, waar zij zoo lang werden verzorgd tot zij zich weder bij hunne regimenten konden voegen of zich naar hunne familiën konden begeven. Daarenboven werden alle militaire hospitalen in het zuiden van Frankrijk zoodanig van alles voorzien dat zij gereed waren om zooveel zieken te ontvangen als de gebouwen slechts bevatten konden.

Toen, na de inname van Sebastopol, de typhus onder het leger in de Krim uitbrak, rigtte het Fransche Gouvernement aan de zuidkust des rijks uitgestrekte quarantaine kampementen op, die 30,000 man en 2,000 paarden konden bevatten, ten einde te voorkomen dat die gevreesde ziekte door de terugkeerende troepen in Frankrijk zoude worden overgebragt. De terugkeerende korpsen werden in deze kampementen opgenomen, waar zij de best mogelijke geneeskundige behandeling vonden, tot zij zonder gevaar van de ziekte te zullen verspreiden naar de andere hospitalen konden worden vervoerd.

Toen echter de typhus zich later niet meer vertoonde werd deze voorzorg overbodig.

Even als bij het vertrek van het leger was het bij deszelfs terugkomst: de maatregelen voor deszelfs ontvangst en de vervoer waren zoodanig, dat geen enkel soldaat of officier bij de inwoners van Marseille is ingekwartierd geweest.

MATERIËEL.

Om dergelijk leger op zulk eenen afstand van de noodige krijgs- en levensbehoeften te voorzien wordt een grondig doorzigt vereischt; te meer wanneer men nagaat met hoeveel zorg men zich op alle voorkomende gevallen moet voorbereiden.

Was er in Frankrijk met vaderlijke zorg aan zieken en gekwetsten gedacht, niet minder was zulks het geval geweest, bij de uitrukking van het leger: getuige het aantal en de inrigting der veld-hospitalen (ambulances,) geneesmiddelen en alles wat tot hunne verzorging noodig konde zijn. Voeding voor manschappen en paarden, wapens veldtenten, kleeding, in een woord, in alle behoeften was op zulk eene ruime schaal en zoo onbekrompen voorzien, dat het voorbeeldig was.

Zwaar geschut, houwitsers en mortieren, waren er 644 behalve nog 603 stuks die door het Marine Departement waren afgestaan en waarbij nog gevoegd moet worden 140

VENDUTIE

Op Vrijdag den 11den September 1857.

Voor de toko van **PEREIRA & CO.**

Van Engelsche HANG- en TAFELLAMPEN, MODERATEUR LAMPEN, KAMER-STOLPEN, Witte PORCELEINEN TAFELSERVIEZEN, MESSEN met ivoren heften, LAMPBALONS en ONDERSCHOTELS, VIEUX COGNAC, AZIJN in vaten en in flesschen, SLA-OLIE, SARDIJNTJES, VRUCHTEN op brandewijn, COMPOSITIE-KAARSEN, KINDERHOEDEN, BALJAPONNEN, barège SHAWLS, HEMDEN, gemaakte BLOEMEN, PLEETEN LIKEUR-OLIE- en AZIJN-STELLEN, Engelsche WAGEN- en BENDIJ-TUIGEN, ZEEP, PARFUMERIEN, enz. (567)

Op de vendutie van *Vrijdag den 11den dezer* zullen mede worden verkocht:

100 vaatjes BOTER en 100 ZOETEMELKSCHE en KOMIJNE KAZEN.

(568) **PEREIRA & CO.**

VENDUTIE.

Op Zaturdag den 12den September a. s.

Voor het Afdeelings Kleeding Magazijn alhier van eenige voor den dienst niet meer bruikbare GOEDEREN als SATINET IJZER- en KOPERWERK, SCHOENEN en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.

De Onder Intendant 2de klasse
in de 3de Militaire Afdeeling op Java
(577) H^{k}. VEMER.

VENDUTIE.

Op Donderdag en Vrijdag den 17^{den} *en* 18^{den} *September* 1857.

In het HOTEL MONTOFT te *Soerabaya*, van een wel geconserveerden zeer Compleeten INBOEDEL, bestaande in ZILVERWERK, EETSERVIEZEN, GLAS- en KRISTALWERK benevens STOELEN, TAFELS, BANKEN, LEDIKANTEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, ENZ, alles behoord hebbende tot de uitoefening van gezegd HOTEL. (571)

UITBESTEDING.

Op Zaturdag den 26sten September 1857,

zal door den ondergeteekende ten zijnen Kantore, onder nadere goedkeuring, publieke uitbesteding worden gehouden van de leverantie van

Acht honderd Koyangs metselkalk te *Panaroekan*, Residentie *Bezoekie*.

De voorwaarden waarop deze uitbesteding zal geschieden, leggen ter lezing, ten kantore voornoemd, terwijl het standmonster aldaar ter bezigtiging voorhanden is.

De Hoofd Ingenieur Chef
van de 4° Waterstaats Afdeeling,
BIJ ABSENTIE.
De Ingenieur,
(537) VAN HALL.

Op Zaturdag den 26sten *September aanstaande.*

Zullen aan de fabriek voor Marine, Stoomwezen en Nijverheid, door tusschenkomst van het vendudepartement, in het openbaar worden verkocht, eenige voor de dienst van den lande afgekeurde stoomketels en schoorsteenen, afkomstig van de stoombaggermolens en van Z^{r}. M^{s}. schepen van oorlog.

SOERABAYA, 27 *Augustus* 1857. *De Directeur der fabriek voor Marine, Stoomwezen en Nijverheid*,
(557) VAN VOLLENHOVEN.

Ingevolge magtiging van den Vice-Admiraal, Kommandant van Z^{r}. M^{s}. Zeemagt in Oost-Indie en Inspecteur der Marine, zullen op *Zaturdag den* 26sten *September aanstaande* aan de fabriek voor Marine, Stoomwezen en Nijverheid, door tusschenkomst van het vendu-departement alhier, in het openbaar worden verkocht, de stoomwerktuigen en ketels afkomstig van Z^{r}. M^{s}. voor de dienst afgekeurd stoomschip *Vesuvius.*

Nadere informatien zijn te bekomen bij

SOERABAYA, 27 *Augustus* 1857. *Den Directeur der fabriek voor Marine, Stoomwezen en Nijverheid*,
(558) VAN VOLLENHOVEN.

In den *Oostpost* van den 27sten Augustus N°. 69 komt eene advertentie voor, waarin eene pretentie groot *f* 56.— ten laste van den Heer WESTERKAMP ZOON, aan het publiek te koop wordt aangeboden.

Het zal wel geen betoog behoeven dat mij als vader, deze handeling van de heer VAN DRIESSCHE zeer heeft gekrenkt en voel ik mij gedrongen onderstaande regelen ter lezing aan te bieden, ten einde het publiek kunne oordeelen in hoeverre zij om geene sterkere uitdrukking daaraan te geven, kiesheid- en billijkheidshalve den toets kan doorstaan.

Omstreeks primo April vervoegde ik mij ten huize van de Heer VAN DRIESSCHE en informeerde mij omtrent het bedrag dat mijnen zoon aan ZEd. verschuldigd was, waarop mij is medegedeeld geworden, dat die vordering *f* 20 90 groot was, welke som door mij onmiddelijk is betaald, verzoekende ik alstoen aan dien heer om aan mijnen zoon, die toen nog zonder tractement werkzaam was, geen te groot crediet te openen.

In deze handeling is dus meen ik duidelijk genoeg op te merken, dat ik mij verantwoordelijk stelde voor de betaling.

In stede echter van toen op mijne vraag het geheele debet van mijnen zoon op te geven is door ZEd. het later openlijk te koop aangeboden bedrag verzwegen.

Naar aanleiding mijner verrigting had ieder weldenkend mensch mijn bedunkens, alvorens tot de veiling over te gaan, mij met de vordering ten laste van mijnen 17 jarigen zoon in wetenschap gesteld, en eerst dan wanneer er al geneigdheid tot weigering der betaling bestond daartoe kunnen besluiten; overigens liep de rekening over Januarij, Februarij en Maart en kan deze dus in geen geval onder de verjaarden gebragt worden.

Ernstig raad ik de heer VAN DRIESSCHE aan, om in den vervolge eenige meerdere kiescheid aan den dag te leggen en niet zoo ligtvaardig het vertrouwen van een jeugdig mensch te krenken, alsook om zoo die handeling ondoordacht is verrigt, al het mogelijke te doen om de begane onbillijkheid te herstellen.

(580) **WESTERKAMP.**

LIEFHEBBERIJ-TOONEEL TE SOERABAYA.

Dingsdag den 8sten September 1857.

VIERDE VOORSTELLING VAN HET ABONNEMENT,

met welwillende medewerking van

HET MUZIEKGENOOTSCHAP ST. CECILIA

EN VAN

MAD^{e}. BATHILDE.

KAREL II. KONING VAN ENGELAND

EN

DE HERTOG VAN CORNWALLIS.

HISTORISCH TOONEELSPEL IN ÉÉN BEDRIJF.

DAARNA:

Recitatif et air de l'opera.

LA FAVORITE

par MAD^{e}. BATHILDE.

EN

Grand air uit de opéra

LA JUIVE,

voor ténor door K. VAN COEVORDEN.

TEN SLOTTE:

DE SCHOORSTEENVEGER PRINS

EN

DE PRINS SCHOORSTEENVEGER

TOONEELSPEL IN ÉÉN BEDRIJF.

Entreékaartjes voor geintroduceerd wordende vreemdelingen zullen, op den dag der voorstelling, aan het Comediegebouw verkrijgbaar zijn; van 's morgens acht tot 's middags twaalf uren, als wanneer tevens, op de gebruikelijke wijze zitplaatsen kunnen worden besproken.

Aanvang ten zeven ure precies.

Namens de Directie.
De Secretaris,
(550) VAN COEVORDEN.

J. C. BERGMANS.

VROEDMEESTERESSE is verhuisd en woont thans in het tweede huis op het *Rustenburgerpad.*

(572)

OP NIEUW ONTVANGEN BIJ E, FUHRI & CO,

HOLLOWAY'S PILLEN

EN

HOLLOWAY'S ZALF.

De prijzen zijn thans *à Contant*

Doosjes pillen. . . . . *f* 1.— *f* 3. en *f* 5.—
Potten zalf. . . . . » 1.— » 3. en » 5.—

(576)

stuks geschut van verschillend kaliber naar Turksch model vervaardigd. Deze, op hunne rolpaarden, met omtrent 800 amunitie-wagens, en andere tot die artillerie behoorende zaken besloegen alleen reeds eene aanzienlijke ruimte. En toch was dit nog slechts de artillerie voor de belegeringswerken. De ligtere artillerie, voor de velddienst bestond uit nog 1,700 stukken benevens 4,800 wagens en karren die derzelver trein uitmaakten. Hierbij kwamen twee millioen bommen, kanonkogels, schrootbossen etc: tien millioenen ponden kruid en zes en zestig millioen patronen voor musketten en buksen. De kanonnen en daartoe benoodigde ammunitie werden door den Maarschalk Vaillant geschat op een gewigt van niet minder dan vijftig millioen Ned. Ponden.

Het materieel voor de genie overtrof dit echter nog verre. De ongeloofelijke massa gereedschappen voor sappeurs, mineurs en ingenieurs als punthamers, bijlen, mokers, schoppen, boormachines, zandzakken, zagen, houweelen, palissaden, spaansche ruiters, blaasbalgen, molens, kaapstanders, ladders, karren, kisten, raderen, lieren, dommekrachten, planken, koevoeten, ijzeren staven, spijkers, pik, teer, kaarsen, houtskool, lantaarns, aambeelden, zeildoek, tenten, loodsen, mijnkruid en wat niet al meer, bedroegen een gezamenlijk gewigt van ruim veertien millioen ned. ponden. Volgens zeggen van den maarschalk Vaillant was het materiëel der genie het vijfdubbele van wat noodig zoude geweest zijn voor een beleg onder gewone omstandigheden; men had gerekend op eene overwintering op eene dorre vlakte. De ingenieurs maakten gedurende het beleg verschansingen tot eene gezamentlijke lengte van vijftig mijlen, waartoe 60,000 rijsbundels, 80,000 schanskorven en een millioen zandzakken werden gebezigd. Bovendien maakten zij nog tien mijlen verdedigingswerken rondom hun legerkamp, ten einde te voorkomen dat de belegeraars belegerd werden: en deze verdedigingswerken waren niet slechts haastig opgeworpene aardhoopen, maar diepe loopgraven, meestal in de rotsen uitgehouwen en van afstand tot afstand door sterke redoutes verdedigd. Buiten dit alles groeven de Franschen en Russen gedurende het beleg niet minder dan 5 mijlen mijnen en contramijnen allen in de rotsen uitgehouwen en op sommige plaatsen tot zelfs 50 voeten beneden de oppervlakte van het terrein.

De voornaamste artikelen onder de levensmiddelen waren 15,000.000 ned. ponden beschuit, 25,000,000 ned. ponden meel, 3,500,000 ned. ponden vleesch in blik, 7,000,000 ned. ponden gezouten vleesch en spek, 4,000,000 ned. ponden rijst, ruim 2,000,000 ned. ponden koffij en 3,000 000 ned. ponden suiker; deze, met 10,000 stuks levend hoornvee en 2,500,000 gallons wijn waren de voornaamste provisieën voor de troepen. Onder die van minder aanbelang vind men een millioen ned. ponden gedroogde groenten en andere zaken die, zoo al minder belangrijk, zeker niet minder welkom waren als de andere artikelen. Brengt men onder dit rubriek ook de brandstof als vier millioen ponden brandhout, twintig millioen ned. ponden kolen en kokes, 150 ovens en voegt men er bij negentig millioen ned. ponden haver en boonen en vijf en tachtig millioen ponden hooi benevens 140 ijzeren persen om het hooi te balen, dan wordt het eenigzints begrijpelijk hoe de voedingsartikelen voor het geheele leger een gewigt daarstelden van omstreeks vijf honderd millioen ned. ponden:

Een ander onderdeel van het materiëel is de kleeding. Het zou voor den lezer vervelend worden wanneer wij hier van elk artikel afzonderlijk de juiste hoeveelheid opgaven. Opdat men er zich een denkbeeld van kunne vormen zal het genoeg zijn hier aan te stippen dat behalve de volledige uitrusting die elk met zich droeg, voor alles nog zoo ruimschoots was gezorgd, dat men op de lijst van waarlooze artikelen onder de massa items zulke vindt als 360,000 paren lederen schoenen en laarzen, 240,000 paren houten klompen, 250,000 paren Bulgaarsche en schaapsvellen, slobkousen, 250,000 kapotjassen en zoo verder, alles in getallen van twee honderd tot drie honderd vijftig duizend stuks. De medegevoerde veldtenten waren berekend om gemakkelijk 280,000 man te kunnen bergen doch na de hevige orkaan van den 14 November 1854, leden de Franschen andere tenten naar Turksch model maken die beter geschikt waren om wind en storm het hoofd te bieden.

Buiten het lederwerk voor paardentuig en stalbehoeften werden er 800,000 hoefijzers en 6,000,000 hoefnagels medegezonden. De waarlooze kleeding voor menschen en paarden benevens tenten en al wat onder dit rubriek behoorde bedroeg een gewigt van twintig millioen ned. ponden.

Daarna volgt een hoofd, *„Accessaires"* waaronder voorkomen behoeften voor de geneeskundige dienst, de krijgskas, posterij, drukpers, telegraaf en landtransportmiddelen etc.

De wijze waarop het fransche gouvernement voor de hospitaal-dienst en de verpleging van zieken en gekwetsten heeft gezorgd is hoogst lofwaardig. Er waren kribben met toebehooren voor 27,000 zieken, 40,000 dekens en bovendien nog volledige ameublementen met toebehooren voor dertig mobile hospitalen elk voor 500 zieken, ambulances voor 24,000 man, 600 kisten met chirurgicale instrumenten en 700,000 ponden zwachtel linnen, pluksel etc.

Tot verfrissching der invaliden waren er meer dan 200,000 ponden geconcentreerde melk, essence de bouillon, geleijen etc.

De trein voor het vervoer over land was énorm. Twintig duizend paarden, muilezels, ossen en buffels onder het toezigt van veertien duizend man waren voor deze dienst alleen afgezonderd benevens 2,900 huifkarren behalve nog een aantal Turksche Malthesche en Marseille karren.

De krijgskas en de posterij waren zoowel geörganiseerd dat de soldaten hunne soldij en hunne brieven even geregeld ontvingen onder de muren van Sebastopol als waren zij in Frankrijk in eene rustige garnizoensplaats geweest. De gelden die uit Frankrijk werden afgezonden en op het tooneel des oorlogs werden uitbetaald, beliepen eene som van 285,000,000 francs, ongerekend de nog veel grootere sommen die in Frankrijk zelve werden uitbetaald voor equipementen, transporten en andere kosten die het gevolg waren van den oorlog.

De electrotelegraphie en drukpers zijn twee nieuwe aanhangsels in de behoefte van het slagveld. Semaphoren en electrografen waren met de bagage medegezonden ten einde de orders van het hoofdkwartier naar de verschillende corpsen in het legerkamp over te brengen, terwijl voor deze dienst een zestigtal personen was gedetacheerd. Deze semaphoren zijn houten telegraaf-toestellen die in zeer korten tijd kunnen worden opgesteld en even spoedig weder uit elkander genomen en ingepakt.

Bovendien, nadat Engeland eenen onderzeeschen telegraafkabel had aangelegd van Balacava naar Varna, bragt Frankrijk dien kabel in verband met het groote netwerk der europesche telegrafen, door het daarstellen eener telegraaflinie van Varna tot in de Donau Vorstendommen, van bijna twee honderd mijlen lengte die door veertig te Varna, Shumla, Rutchuck en Bucharest gestationneerde personen werd bediend.

Wat het drukken aangaat hiervoor was eene enkele steendrukpers aan het hoofdkwartier in den beginne voldoende voor de bestaande behoeften, doch toen het beleg van Sebastopol aanving, liet de generaal Canrobert een compleet typographisch toestel uit Parijs komen.

Ten laatsten komt het vervoer van personeel en materiëel. Hiertoe werden gebezigd 1°. 132 daartoe door het fransche marine-departement afgestane oorlogschepen, die te zamen 905 reizen deden; 2°. 8 door de engelsche admiraliteit daartoe afgestane oorlogschepen benevens 42 in Engeland voor fransche rekening gecharteerde vaartuigen, 3° 1264 door het Fransche Gouvernement in Frankrijk bevrachtte schepen van verschillende dimensien en bouworden.

Gedurende den loop der krijgsverrigtingen was eene schoone vloot van 66 stoom- en 22 klipperschepen geheel afgezonderd voor de dienst tusschen de Krim en Frankrijk terwijl bovendien nog een onbepaald getal schepen tusschen Turkije, Klein-Azie en de Krim voer om levensmiddelen voor menschen, paarden en hoornvee aan te voeren.

Wanneer men alles bijeen rekent heeft het Fransche Gouvernement in een tijdsverloop van twee en een half jaar doen overvoeren, 550,000 man 50,000 paarden en 720 millioen ned. ponden materiëel.

Het rapport eindigt met de opmerking dat indien de spoorwegen naar Marseille niet hadden bestaan de overvoer van personeel en materiëel noch zoo spoedig, noch zoo geregeld had kunnen plaats hebben.

SOERABAYA, den 7den September 1857.

Van gouvernementswege is te *Magelang* (residentie *Kadoe*), publiek uitbesteed, de levering over 1858 van de ondervolgende benoodigdheden in die residentie:

1°. Van gras en padie voor de paarden van de djaljangsecars en der posterijen, per ration tegen ƒ 0,44;

2°. Van rijst voor het corps pradjoerits, per pikol tegen ƒ 4,110;

3°. Van stroo geldzakken, per 100 stuks tegen ƒ 1,9;

4°. Van voeding ten behoeve der gevangenen, kettinggangers en bannelingen, dààronder begreven de olie benoodigd voor de verlichting der gevangenissen, per man daags, tegen ƒ 0,11. (*Jav. Cour.*)

Batavia. — Ll. Zondag, omstreeks 5 uur in den namiddag, vond alhier voor ongeluk plaats, hetwelk wel vermeldingswaardig is, vooral omdat het tot waarschuwing kan strekken voor jonge lieden, die zich te jeugdig en onervaren aan het jagtvermaak overgeven.

Een jongeling, A. v. H.. genaamd, ging met de drie gebroeders L..., op genoemden namiddag, achter de slagterij van den heer de Raad, in den Gang Petjenongan, jagen.

Het geweer, dat A. v. H.., met den loop naar achteren gekeerd, in handen hield, ging, toen hij eenen sprong over eene sloot wilde doen, eensklaps af, en de hagels, waarmede het geladen was, kwamen ongelukkiglijk in het linkerbeen (iets onder de knie) van den jongste der gebroeders L..., zijnde een knaap van 9 jaren oud, die juist achter hem stond, teregt, zoodat de knaap geheel buiten kennis, naar de ouderlijke woning werd gedragen.

Volgens verklaring van den 1sten stadsgeneesheer Dr. Eisinger, onder wiens bekwame behandeling de gewonde knaap zich thans bevindt, moet de wonde zeer gevaarlijk zijn, want het kuit- en het scheenbeen van den ongelukkigen knaap zijn verbrijzeld.

Het is evenwel te hopen, dat de gewonde, door de zoo algemeen bekende bekwaamheid van den heer Dr. Eisinger, weder moge opkomen.

— Men verzoekt ons het volgende te plaatsen:

Uw geacht blad van 27 Junij ll., No. 57, deelt het berigt mede van het verongelukken eener praauw bandong, op de hoogte van Mampawa, welke den 18den Mei te voren van Pontianak was vertrokken, waarop zich als passagier bevond de aspir. betaalmeester Zubli, en dat de goederen van genoemden officier, alsmede die van zijnen bediende en der bemanning, daarbij verloren zijn geraakt. Daarbij is echter vergeten te vermelden, dat daarmede niet alleen de dienst- maar ook alle particuliere brieven, bestemd voor deze kust (uitgezonderd voor Pontianak), zijn verloren geraakt, welke met de stoomboot den 10den Mei van Java verzonden zijn.

Deze aanvulling van dat berigt zal noodig zijn tot narigt voor hen, welke met de post van de maand Mei ll., hetzij dienst- of particuliere brieven naar de westkust van Borneo hebben gezonden.

(*Java Bode.*)

LANDMAIL BERIGTEN.

— Het door lady Franklin uitgeruste schroefstoomschip *Fox*, bestemd om eene laatste poging in het werk te stellen ter opsporing van sir John Franklin, is eergisteren ochtend van Aberdeen in zee gegaan, nadat lady Franklin het in oogenschouw had genomen. De kapitein dacht in 10 dagen op het laatst het ijs te bereiken.

— De geheime raad heeft in zijne ziting van gisteren bevel gegeven tot openbaarmaking van een besluit der koningin, waarbij aan Prins Albert den titel wordt verleend van prins-gemaal, voor den duur van hun gemeenschappelijk leven. Door dien titel wordt Prins Albert wettiglijk een lid van de koninklijke familie van Engeland, dat hij overigens reeds feitelijk was.

— Dezer dagen verkeerde eene der belangrijkste inrigtingen voor onderwijs in groot gevaar. De zaak droeg zich aldus toe. Een onderwijzer aan de St. Olave's Grammar-School sloeg een weêrspannigen leerling met een rietstokje bont en blaauw. De moeder van den 12-jarigen knaap, die met de schooltucht onbekend schijnt te zijn geweest, klaagde den onderwijzer aan. Getuigen werden gehoord en de zaak werd daar de jury verwezen. De Heer Evans, de geneesheer der gemeente, die den knaap kort na het voorval onderzocht had, verklaarde, dat de striemen op den rug, de heupen en de schenkels 2 à 3 duim lang en 1½ duim breed waren geweest en blijkbaar door hevige stokslagen waren veroorzaakt. De advocaat verdedigde den aangeklaagde op eene karakteristieke wijze. Hij gebruikte een *argumentum ad hominem*, door de aanwezige regters af te vragen, of zij in hunne jeugd niet eveneens zulk eene duchtige kastijding hadden ondergaan. Zonder stokslagen geene tucht in de openbare scholen! Schaft men den stok af, dan moge men deze nuttige, ja noodzakelijke instellingen wel sluiten! De jury bedacht zich niet lang en sprak den aangeklaagde vrij en de president prees hen om hunne uitspraak. Wat zoude er van het jonge Engeland worden, wanneer de stok, deze echt nationale instelling, afgeschaft werd!

— In sommige deelen van Ierland, met name in Connaught, heeft de komst der komeet onderscheiden personen doen besluiten, naar de tegenvoeters te vertrekken, ten einde zoo doende te trachten den schok der komeet te ontgaan.

— Binnen weinige dagen beginnen te gelijker tijd te Weenen en te Berlijn de beraadslagingen over een der belangrijkste takken van industrie, namelijk over die der beetwortelsuiker. Bij deze gelegenheid bevat de *Ostd P.* eenige bijzonderheden aangaande deze nijverheid, waaruit onder anderen blijkt, dat in het korte tijdsbestek van twee jaren, 1853/1855, de productie van beetwortelsuiker in het Tolverbond van 1½ millioen centenaars tot over de 19 millioen gestegen is; in een gelijk tijdvak. van 1854/1856 is in Oostenrijk deze productie van 5 millioen centenaars tot 9 millioen centenaars gestegen.

— De inspecteur der staats-spoorwegen, ridder v. Negrelli, die door de internationale commissie tot doorgraving van de landengte van Suez tot inspecteur der desbetreffende werken is benoemd, heeft zich naar Alexandrie begeven, om de reeds begonnen werken van het Suezkanaal in oogenschouw te nemen en de verder te nemen maatregelen te schikken. De Heer Negrelli zal omstreeks 2 maanden in Egypte blijven.

— Te Napels blijft men, in weerwil van de tegenspraak, veel spreken van den aanslag op het leven des Konings, en beweert zelft, dat deze aan den schouder gewond is. Aan deze geruchten geeft de omstandigheid voedsel, dat de Koning de feesten van San Antonio en San Luigi niet heeft bijgewoond. Daarentegen pleit tegen deze geruchten de bekende omstandigheid, dat het paleis te Gaëta, alwaar de Koning zich thans bevindt, voor iedereen gesloten zijn.

— Ook in het koningrijk Napels neemt het verbruik van tabak van jaar tot jaar toe. In 1848 werden door de tabaksregie in de provincien van het vaste land 3,162618 ponden tabak verkocht en bij onafgebroken toeneming is dit bedrag voor 1856 gestegen tot op 4,483,836 ponden.

— De Russische regering heeft eene daad van getrouwe pligtsbetrachting, welke onlangs plaats greep, beloond. Bij den vreeselijken brand, welke in het begin van Junij het stadje Barosk teisterde, en welke 192 huizen in den asch legde, waaronder ook het ordonnanshuis van de aldaar in garnizoen liggende compagnie invaliden, stond voor dit huis eene schildwacht, Pankoff genoemd, terwijl de brand uitbarstte. In de verwarring vergat men hem af te lossen, maar in weerwil van het gevaar bleef hij op zijn post; zijn schilderhuisje brandde af, ook zijn mantel geraakte in brand, toen men eindelijk kwam, om hem af te lossen. De Keizer heeft den braven soldaat tot onder-officier bevorderd, hem 50 Z. R. geschonken en zijne daad bij dagorder aan het leger bekend doen maken.

— Augustina Zaragoza is te Ceuta overleden. Zij was eene der heldinnen van den onafhankelijkheidsoorlog. Zij vervulde te Saragossa dezelfde rol als Daviz en Velarde te Madrid. Zij was nog zeer jong tijdens het beleg dezer heldhaftige stad, en men zag deze jonge maagd de pogingen der artillerie besturen en onvergankelijke lauweren verwerven. Zij werd bevorderd tot tweeden luitenant bij het Spaansche leger en hare borst was versierd met onderscheidene kruisen, in den onafhankelijkheidsoorlog verdiend. Te Ceuta is zij met veel eerbewijzen ter aarde besteld.

— Er zijn eenigzins meer geruststellende tijdingen van Béranger. Voor een paar dagen was hij buiten kennis, doch dit onrustbarende verschijnsel is verdwenen en hij heeft weder gesproken. Met dat al blijft zijn toestand zorgbarend.

— Een brief uit Ancenis heden morgen te Parijs ontvangen, zegt, dat Eugène Sue in een hopeloozen toestand verkeert. Hij is, zooals men reeds vroeger gemeld had, voor omstreeks veertien dagen door een aanval van beroerte getroffen, ten gevolge waarvan eene verlamming zich heeft ingesteld, die zoodanige vorderingen maakt, dat men ongelukkiglijk thans alle hoop op zijn behoud heeft opgegeven.

— Te Praag is het geval voorgekomen, dat de gezamenlijke arbeiders in eene groote weverij hun werk gestaakt en verklaard hebben, dat zij naar huis moesten terugkeeren, om bij het, zoo zijn meenden, op handen zijnde vergaan van de wereld zich in den kring hunner familie te bevinden.

— Alhier is eene tentoonstelling van sigaren geopend. Zij bevat niet minder dan 2 millioen sigaren van alle kwaliteit. De beste met vergulde einden, palmhouten kist, enz., wordt verkocht voor 500 thaler (ongeveer ƒ 875), de minste soort voor 10 thaler (circa ƒ 17.50) de duizend.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
Sept.	2	Arabische	Segaf.	Sech Abd. Lachman.	Balie Ampenan.
„	3	Nederlandsche	Jeannette Maria.	S. van Hulsteijn.	Batavia.
„	—	„	Koning Willem II.	G. van Eijk Menkman.	Sijdneij.
„	4	Engelsche	Emma.	R. Fils.	Balie (Ampenan).
„	5	Nederl. Ind.	Djeilanie.	Said Mohm. bin Alie.	Batavia.
„	—	„ „	Hoksing.	Ho Boenting.	Riouw.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar.*
Sept.	3	Nederl. Ind.	St. Koningin d. Nederlanden.	E. Lewis	Sing. v. Sam. en Batavia.
„	—	Deensche.	Frederik Wilhelm.	H. Leerbech.	Hongkong.
„	—	Nederl. Ind.	Nawan Eljoesoor.	J. C. Monteiro.	Banka.
„	4	Nederlandsche	Louisa Kroonp. v. Zweden.	J. van der Linden.	Nederland via Batavia.
„	5	Nederl. Ind.	Jenoer.	Said Mohm. bin Alie.	Palembang „ Boender.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Engelsche	Swarthmore.	T. Lidbetter.	China.	Fraser Eaton & Co.
„	Colgrain.	D. Scott.	„	„ „ „ „
„	Heroes of Alma.	J. Silk.	„	„ „ „ „
Nederlandsche	Diligentia.	D. van Bentveld.	Onbepaald.	„ „ „ „
„	Koning Willem II.	J. van Eyk Menkman.	„	„ „ „ „
Engelsche	Janet Willes.	R. Wood.	Manilla.	Major Matzen & Co.
„	Emma.	Felz.	Onbepaald.	Adam & Co.
Nederl. Ind.	Hamadanij.	Mackenzie.	„	„ „ „
Nederlandsche	Wilhelmina.	Ihnen.	Manilla.	Van Eck & Co.
„	Tweelingzusters.	W. P. Carst.	Nederland.	Ruyl Cramer & Co.
„	Bantam.	B. G. van den Bolck.	„	„ „ „ „
„	Neerlandsch Indie.	Wagner.	Amsterdam.	Schimmelpenninck & Co.
„	Jacoba Helena.	Wilhelmi.	Nederland.	„ „ „
„	Wilhelmina Clare.	de Graaff qq.	„	„ „ „

Vertrokken Passagiers

Met de Nederl. Ind. stoomschip *Konningin der Nederlanden*, de heer G. C. Bohl, Z. M. troepen en bannelingen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wachtschip Batavia; het stoomschip Suriname; de schoenerbrik Saparoea; Gouv. stoom-advies-vaartuigen Tjipanas en Bennet; Gouv. stoom-sleper Kapitein van Os; de schepen Neerlands Indie, Jacoba Helena, Swarthmore, Cotgrain, Janet Willis, Heroes of Alma en Diligentia; de barken Fatal Maän, Hamadanij, Wilhelmina, Saijan Masskoor, Djoemoeroet, El Mashoor, Jenoer, Tweelingzusters, Charlotta en Fathool Barie; Segaf, Koning Willem II; de brikken Bantam, Jeannette Maria; de schepen Virgo, Egmond, So-Ookdin, Hing Thaij en Bella, Kiem Ingsoen; de kotters Tedok Little Tot.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 3den tot en met den 5den September 1857.

AANVOER.

Van Batavia per het Nederl. schip *Jeanetta Maria*, gezagv. S. Hulsteijn, agent Gezagvoerder.

124 kisten roode wijn, W. Cores de Vries; 5 mandjes broodsuiker, 150 kelders genever, Ruyl Cramer & Co; 6 kisten manufacturen, Order; en eenige goederen bestemd voor Macassar.

UITVOER.

Naar Hongkong per het Deensche schip *Frederik Wilhelm*, gezagv. H. Leerbeck.

8471 33/100 picols rijst, 200 picols rotting, Major Matzen & Co.

Naar Palembang en Sumanap per de Nederl. Ind. bark *Jenoer*, gezagv. Said Mohamat bin Alie.

400 stuks zilver munt, 2 86/100 picols jav. koperwerk, 600 picols rijst, 20 picols oud-koper, 3100 stuks sp. matten, 45 picols rijst, 450 stuks sp. matten, 45 picols rijst en 3 kisten inhd. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Nederland via Batavia per het Nederl. schip *Louise Kroonprinces van Zweden*, gezagv. J. van der Linden.

100 kelders arak, 454 st. buffel-huiden, 29 picols tabak, 1861 30/100 picols suiker, 100 picols kurkuma, 508 picols lange peper, 23 8/100 picols rotting, P. Kervel & Co; 1000 stuks koehuiden, Schimmelpenninck & Co.

Naar Singapore via Samarang en Batavia per de Ned. Ind. stoomboot *Koningin der Nederlanden*, gezagv. E. Lewis.

5 kisten jaconets, 1 kist wijn, 1 baal en 1 pakje rood garen, Fraser Eaton & Co; 200 kelders genever, Mc Millan Marten & Co; 2 kisten knoopen, Mathieu & Co; 1 kist longcloths, Thomas; 1600 stuks zilveren munt, 1 kist inhd. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Marktprijzen.

Suiker N°. 16 per picol Nominaal.
Koffij per picol. ƒ 36½
Rijst (carga) per koijang ƒ 135 à ƒ 145.—
Id. (witte) „ „ ƒ 160 à ƒ 170.—
Koehuiden per 100 st. ƒ 300 à ƒ 500.—
Arak per legger. ƒ 110.—
Olie (Klapper) per picol ƒ 30.—
Olie (Katjang) „ „ ƒ 18.—
Kadjang Matten.
Rotting ƒ 8 à ƒ 9.—
Wisselkoers 106 %